

SHARENTING-UL SAU CUM POT DEVENI PĂRINȚII PRINCIPALII INVADATORI AI INTIMITĂȚII PROPRIULUI COPIL. REMEDII ÎN PLAN JURIDIC

Lect. univ. dr. Georgeta-Bianca SPÎRCHEZ,

Masterand Bianca-Alexandra DOBRESCU

Abstract

In the current context, posting media content on the Internet is the main method of privacy invasion, the image being considered a visual footprint of all individuals. What happens when the data subject of these postings is a child? The concern to find legally funded answers to this question was the basis for this study. Is the current legal framework sufficient to ensure adequate protection for children or should the legislator intervene with additional protection to discourage practices that violate this fundamental right?

Keywords: *sharenting, the right to one's own image, personal data, the right to privacy, parental authority*

1. Precizări introductive

Creșterea popularității rețelelor sociale a condus și la amplificarea fenomenului cunoscut simbolic sub denumirea de „sharenting”, adică la distribuirea de către părinți, online, în special prin intermediul rețelelor de socializare, a fotografiilor/imaginilor care surprind momente din viața copiilor lor.

Acest apetit pentru partajarea conținuturilor se datorează capacității tehnologiei de a crea și menține legături sociale în cadrul unor comunități virtuale dar chiar și monetizării unor conținuturi¹, situații în raport de care părinții se plasează în postura unor veritabili manageri ai imaginii copiilor lor. Riscurile generate de expunerea pe Internet a imaginii unui copil² se cristalizează, în principal, în jurul

---

¹ Potrivit Expunerii de motive la proiectul legislativ francez (*Proposition de loi n°758 visant à garantir le respect du droit à l'image des enfants*), accesată (04.04.2023) la adresa web: https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/textes/l16b0758_proposition-loi.

² Pentru principalele amenințări online, care pot afecta copiii (pornind de la cyberbullying, merg până la grooming, sexting și furtul de date și de identitate). Pentru dezvoltări a se consulta D.I. Cireașă, *Datele personale ale copiilor într-o lume digitală*, Revista română pentru protecția și securitatea datelor cu caracter personal nr. 2/2022.

dificultății de a controla difuzarea acestor date personale sensibile, care pot inițial să fie destinate unui „public” restrâns, dar care mai apoi pot deveni vizibile mai multor utilizatori, nu toți de bună credință.

În acest context, prezentul studiu se înscrie în linia preocupărilor actuale de a responsabiliza titularii autorității părintești, cei dintâi protectori ai copilului, în sensul înțelegerii consecințelor vătămătoare pentru copil³ și acționării în interesul superior al acestuia, urmărind, totodată, și sensibilizarea tuturor factorilor de decizie implicați în asigurarea efectivă a acestui principiu fundamental.

În vederea atingerii obiectivului științific pe care ni l-am propus, urmează, mai întâi, să aducem o serie de lămuriri terminologice necesare înțelegerii problematicei expuse, pentru ca mai apoi să ne aplecăm asupra răspunsului pe care îl poate oferi *de lege lata* și *de lege ferenda* dreptul.

Astfel, în ceea ce privește termenul de copil, vom reține că este vorba despre o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nici nu a dobândit capacitate deplină de exercițiu, în condițiile legii⁴, sens în care avem în vedere atât prevederi de drept intern-art. 263 alin. (5) Cod civil, respectiv art. 4 lit. a) din Legea nr. 272/2004⁵, dar și dispozițiile de drept internațional, cum sunt cele ale Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului care se referă la orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, exceptând cazurile în care legea aplicabilă copilului stabilește limita majoratului sub această vârstă⁶.

Referitor la distribuirea fotografiilor copiilor de către părinți, pe platformele de socializare, se aduce în discuție dreptul copilului la protejarea imaginii sale, ca o componentă a vieții sale intime, private și familiale⁷.

În acest sens arătăm că, în conformitate cu jurisprudența Curții europene a drepturilor omului⁸, „imaginea unei persoane constituie unul din aspectele de bază ale personalității ei, de vreme ce dezvăluie caracteristicile unice ale persoanei și le distinge de cele ale semenilor ei. Dreptul la protecția imaginii unei persoane reprezintă, așadar, unul din componentele esențiale ale dezvoltării personale și presupune dreptul de a controla utilizarea acelei imagini, inclusiv dreptul de a

---

³ Unii autori (A.C. Pană, *Dreptul la Internet și dreptul la viață digitală*, Revista Română de Dreptul Afacerilor nr. 3/2022, în Biblioteca virtuală www.sintact.ro) vorbesc despre riscuri care nu se regăsesc în interacțiunile sociale obișnuite, în concepția acestora pe zi ce trece Homo sapiens se transformă în Homo ciberneticus, fiind necesare reglementări distincte a tuturor drepturilor digitale.

⁴ Urmare a căsătoriei sau emancipării sale.

⁵ Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republic. în M. Of. nr. 159/5 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare.

⁶ Pentru explicarea conceptului potrivit jurisprudenței Curții europene a drepturilor omului, a se vedea S.D. Șchiopu, *Brief considerations on processing a child's personal data*, Jus et civitas nr. 2/2019.

⁷ Drept fundamental garantat de art. 8 al Convenției europene a drepturilor omului, stabilit în Constituția României la art. 26.

⁸ C.E.D.O., *Cauza Bogomolova c. Rusiei* (cererea nr.13812/09), Hotărârea din 20 iunie 2017, definitivă în 13 noiembrie 2017, ECLI:CE:ECHR:2017:0620JUD001381209.

refuza publicarea ei". Într-o altă cauză în care s-a pronunțat Curtea de la Strasbourg⁹ dreptul unei persoane de a controla utilizarea imaginii sale acoperă posibilitatea recunoscută acelei persoane de a se opune înregistrării, conservării și reproducerii imaginii de către o altă persoană.

Astfel, protejarea dreptului la imagine, circumscris dreptului copilului la viață privată, trebuie respectat de către oricine, inclusiv de părinții/reprezentanții legali ai copilului. Într-un caz de *sharenting* va fi vorba despre găsirea unui just echilibru între drepturi concurente¹⁰, dreptul la imagine al copilului și autonomia părintelui în a decide referitor la chestiuni legate de familie, justul echilibru putând fi atins prin aplicarea principiului proporționalității.

Doctrina actuală a consacrat chiar conceptul de drept la viață digitală¹¹ care ar permite fiecărui individ să își construiască propria identitate virtuală¹², cu ajutorul dreptului la protecția datelor, ce ar impune și un așa-numit drept la autodeterminare informațională¹³, autoritățile având obligații de abținere (negative) sau proactive (pozitive) în vederea protejării acestor drepturi în raport de riscurile reprezentate de folosirea tehnologiilor moderne.

Nu în ultimul rând, cu privire la încadrarea rețelelor de socializare în categoria spațiului public, reamintim că Înalta Curte de Casație și Justiție¹⁴ s-a pronunțat după cum urmează: „Vastitatea unei rețele de socializare presupune, raportat la natura, particularitățile și scopul acesteia, că utilizatorii nu dețin proprietatea spațiului efectiv de publicare, neputând estima și cu atât mai puțin controla întinderea acestui spațiu, care, astfel, capătă caracter public și accesibilitate potențială. Prin urmare, nu se poate reține că rețeaua de socializare [...] ar fi un spațiu privat comparabil cu o cutie poștală electronică, întrucât cutia poștală electronică este controlabilă de către proprietar, sub aspectul conținutului informațional transmis, respectiv depozitat, în timp ce [...] este o rețea de socializare (informațională) publică, receptivă perpetuu în web (internet), bazată pe un site web la care utilizatorii se pot înscrie și interacționa liber cu alți utilizatori, deja înscriși”.

⁹ C.E.D.O., *Cauza Reklós și Davourlis c. Greciei* (cererea nr.1234/05), Hotărârea din 15 ianuarie 2009, definitivă la 15 aprilie 2009, par.40, ECLI:CE:ECHR:2009:0115JUD000123405.

¹⁰ C. Bessant, *Sharenting: balancing the conflicting rights of parents and children*, Communications Law 23 (1), 2018.

¹¹ A.C. Pană, *op. cit.*, în Biblioteca www.sintact.ro.

¹² Se apreciază (A. Pană, *Rolul factorului uman în asigurarea protecției datelor personale prelucrate în cadrul comunităților virtuale*, Pandectele Române nr. 6/2019) că noul cadru de protecție a datelor cu caracter personal este cel care îi va garanta individului dreptul la viață virtuală.

¹³ E.S. Tănăsescu, S. Șandru, *Impactul tehnologiei informației și a comunicațiilor asupra drepturilor și libertăților fundamentale în România*, Revista Română de Drept European (comunitar) nr. 3/2021, accesat în biblioteca virtuală www.sintact.ro.

¹⁴ Înalta Curte de Casație și Justiție, secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 4546/27 noiembrie 2014.

După cum just se arată în literatura de specialitate¹⁵, noțiunea de viață privată se stabilește prin opoziție cu viața publică, permițând persoanei să fie la adăpost de orice indiscreție. Vom releva, în continuare, care sunt pârgurile prin care se poate realiza acest deziderat.

2. De la tentația viralității la asigurarea imperativului intimității. Protejarea dreptului la imagine a copiilor pe Internet

Prin raportare la dispozițiile Regulamentului european privind protecția datelor nr. 679/2016¹⁶, postarea pe rețelele sociale de imagini care îi surprind pe copii în diverse momente ale vieții lor, va fi socotită o prelucrare de date cu caracter personal și va trebui să respecte regulile direct și general aplicabile statelor membre¹⁷.

După cum evidențiază doctrina¹⁸ este vorba, chiar, de o chestiune care ar avea nevoie de o protecție specifică, având în vedere și considerentul 38 din Regulamentul datelor personale potrivit căruia „copiii pot fi mai puțin conștienți de riscurile, consecințele, garanțiile în cauză și drepturile lor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal”, aceștia fiind încadrați, în conformitate cu paragraful 75 din același Regulament în categoria persoanelor vulnerabile.

În privința consimțământului copiilor, în raport de serviciile societății informaționale, sunt relevante prevederile art.8 din Regulamentul privind protecția datelor, care dispune că, atunci când prelucrarea datelor vizează un copil, această prelucrare este legală atunci când copilul are cel puțin 16 ani. În situația în care copilul are sub vârsta de 16 ani, respectiva prelucrare este legală numai dacă și în măsura în care consimțământul respectiv este acordat sau autorizat de titularul răspunderii părintești asupra copilului. Statele membre pot prevedea prin lege o vârstă inferioară în aceste scopuri, cu condiția ca acea vârstă inferioară să nu fie mai mică de 13 ani.

Se apreciază¹⁹ că o procedură de obținere a consimțământului, adaptată copiilor trebuie să ia în considerare nivelul lor de dezvoltare, astfel ca ei să fie

---

¹⁵ M.C. Dobrilă, *Sharenting-ul, construirea identității on-line a copiilor de către părinți și viața virtuală: încălcarea dreptului la imagine prin distribuirea fotografiilor copiilor de către părinți pe rețele de socializare*, Analele Științifice al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași Tomul LXV/Supliment, Științe Juridice, 2019, p. 82.

¹⁶ Regulamentul UE 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date, JO L 119, 4.5.2016, pp. 1-88.

¹⁷ D. F. Barbur, *Datele personale ale copiilor, autoritatea părintească și rețelele de socializare*, Pandectele Române nr.5/2021, consultat în biblioteca virtuală www.sintact.ro.

¹⁸ C. Somosan, *Protecția specifică a copiilor în Regulamentul General privind Protecția Datelor (RGDP/GDPR)*, Pandectele Române nr.1/2018, consultat în biblioteca virtuală www.sintact.ro.

¹⁹ Agenția pentru drepturile fundamentale a Uniunii Europene și Consiliul Europei, *Manual de drept european privind drepturile copilului*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2016.

implicați treptat în procedura specifică. În acest sens, se arată că primul pas l-ar constitui consultarea copilului de către reprezentantul său legal, înainte ca acest reprezentant să își exprime el însuși acordul, al doilea nivel de dezvoltare ar presupune obținerea cumulativă a consimțământului și de la copil, urmând ca, după împlinirea vârstei digitale, (ca principiu după împlinirea vârstei de 16 ani) chiar copilul să devină responsabil de ceea ce postează pe rețelele sociale²⁰.

De altfel, o dată cu adoptarea Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului, se socotește²¹ că a fost abandonată concepția tradițională potrivit căreia copilul este doar obiectul protecției exercitate de reprezentanții lui legali. În noua paradigmă „convenția a extins în mod considerabil conținutul capacității juridice a copilului, reflectând în oglindă toată paleta de drepturi fundamentale ale adultului, cu adaptările necesare, la care se adaugă drepturi fundamentale specifice copilului, ținând seama de faptul că acesta este un subiect de drept special care, pe măsură ce parcurge procesul de creștere și maturizare, devine tot mai apt pentru a-și exprima voința juridică și a-și asuma exercitarea drepturilor. În al doilea rând, drepturile și obligațiile părintești nu mai pot fi privite doar prin prisma prerogativelor pe care le au părinții în raporturile cu copiii lor minori, ci presupun și o abordare complementară din perspectiva drepturilor pe care copilul le opune părinților, în virtutea unei autonomii a copilului ca subiect de drept”²².

Un remediu, demn a fi luat în considerare, este legat de cadrul european privind dreptul de a fi uitat (dreptul la ștergerea datelor), astfel cum este prevăzut de art.17 GDPR. Potrivit acestei reglementări: „(1) Persoana vizată are dreptul de a obține din partea operatorului ștergerea datelor cu caracter personal care o privesc, fără întârzieri nejustificate, iar operatorul are obligația de a șterge datele cu caracter personal fără întârzieri nejustificate în cazul în care se aplică unul dintre următoarele motive:

(a) datele cu caracter personal nu mai sunt necesare pentru îndeplinirea scopurilor pentru care au fost colectate sau prelucrate;

(b) persoana vizată își retrace consimțământul pe baza căruia are loc prelucrarea, în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (a) sau cu articolul 9 alineatul (2) litera a), și nu există niciun alt temei juridic pentru prelucrarea;

(c) persoana vizată se opune prelucrării în temeiul articolului 21 alineatul (1) și nu există motive legitime care să prevaleze în ceea ce privește prelucrarea sau persoana vizată se opune prelucrării în temeiul articolului 21 alineatul (2);

d) datele cu caracter personal au fost prelucrate ilegal;

²⁰ D.F. Barbur (2021), *op. cit.* consultat în Biblioteca virtuală www.sintact.ro.

²¹ În acest sens, a se vedea și A.M. Goldan, *Protecția copiilor în mediul online*, Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași Tomul LXIV/Supliment, Științe Juridice, 2018, p. 108.

²² M. Avram, *Drept civil. Familia*, ediția a 3-a revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, 2002, p. 391.

(e) datele cu caracter personal trebuie șterse pentru respectarea unei obligații legale care revine operatorului în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern sub incidența căruia se află operatorul;

(f) datele cu caracter personal au fost colectate în legătură cu oferirea de servicii ale societății informaționale menționate la articolul 8 alineatul (1).

(2) În cazul în care operatorul a făcut publice datele cu caracter personal și este obligat, în temeiul alineatului (1), să le ștergă, operatorul, ținând seama de tehnologia disponibilă și de costul implementării, ia măsuri rezonabile, inclusiv măsuri tehnice, pentru a informa operatorii care prelucrează datele cu caracter personal că persoana vizată a solicitat ștergerea de către acești operatori a oricăror linkuri către datele respective sau a oricăror copii sau reproduceri ale acestor date cu caracter personal”.

Deși acest drept nu îi protejează pe copii de multe dintre prejudiciile imediate asociate cu partajarea (cum ar fi dezvăluirea de informații jenante sau private prietenilor și familiei pe facebook) și nici nu elimină complet acel conținut de pe site-urile web și de pe site-urile de socializare, totuși se acceptă²³ că ar fi o soluție pe termen lung și ar contribui la atenuarea „tensiunilor” dintre drepturile părinților și interesele de confidențialitate ale copiilor.

La nivel național, problema dezbătută în prezentul studiu cunoaște o normare de ordin general, principal, după cum urmează:

- art. 252 Cod civil are ca obiect de reglementare ocrotirea personalității umane (drepturile personalității), dispunând că: „Orice persoană fizică are dreptul la ocrotirea valorilor intrinseci ființei umane, cum sunt viața, sănătatea, integritatea fizică și psihică, demnitatea, intimitatea vieții private, libertatea de conștiință, creația științifică, artistică, literară sau tehnică”;

- în continuare legiuitorul a prevăzut, la art. 253 Cod civil principalele mijloace de apărare pe care le are la îndemână o persoană fizică ale cărei drepturi nepatrimoniale au fost încălcate, anume: interzicerea săvârșirii faptei ilicite, dacă aceasta este iminentă; încetarea încălcării și interzicerea pentru viitor, dacă aceasta durează încă; constatarea caracterului ilicit al faptei săvârșite, dacă tulburarea pe care a produs-o subzistă;

- propriu-zis dreptul la proprie imagine este protejat de art. 73 Cod civil, alin. (2) referindu-se la faptul că, „în exercitarea dreptului la proprie imagine, persoana poate să interzică ori să împiedice reproducerea, în orice mod, a înfățișării sale fizice ori a vocii sale sau, după caz, utilizarea unei asemenea reproduceri”;

- art. 74 lit. c) Cod civil încadrează captarea ori utilizarea imaginii sau vocii unei persoane aflate într-un spațiu privat, fără acordul acesteia, la atingeri aduse vieții private;

---

²³ K. Haley, *Sharenting and the (potential) right to be forgotten* (2020), *Indiana Law Journal*, vol. 95, iss.3, p. 1015 și urm.

- art. 27 din Legea nr. 272/2004 are următorul conținut normativ: „(1) Copilul are dreptul la protejarea imaginii sale publice și a vieții sale intime, private și familiale. (2) Este interzisă orice acțiune de natură să afecteze imaginea publică a copilului sau dreptul acestuia la viață intimă, privată și familială”;

- o intervenție legislativă binevenită se remarcă la nivelul alin. (4) al art. 27 din Legea nr. 272/2004: „Copiii nu pot fi folosiți sau expuși de către părinți, reprezentanți legali, alte persoane responsabile de creșterea și îngrijirea lor, furnizori de servicii sociale, alte instituții publice sau organizații, în scopul de a obține avantaje personale/ instituționale sau de a influența deciziile autorităților publice”;

- obligațiile părinților sunt inventariate la art.37 din Legea nr.272/2004: supravegherea copilului; cooperarea cu acesta și respectarea vieții intime, private și a demnității copilului; informarea copilului despre toate actele și faptele care l-ar putea afecta luarea în considerare a opiniei acestuia; întreprinderea tuturor măsurilor necesare pentru realizarea drepturilor copilului lor; cooperarea cu persoanele fizice și persoanele juridice care exercită atribuții în domeniul îngrijirii, educării și formării profesionale a copilului.

Legat de drepturile și obligațiile ce le revin părinților, cu referire la tema abordată de noi, se pot întâlni situații în care aceștia nu se înțeleg legat de distribuirea imaginilor copiilor pe rețelele de socializare, situații mai des întâlnite atunci când ei sunt divorțați. Acest diferend al părinților se va soluționa de către instanță care va fi, astfel, chemată să transpună în practică, principiul interesului superior al copilului.

Interesantă este distincția realizată în literatura de specialitate²⁴, în sensul că, atunci când litigiul în materia, obiect al prezentului studiu, este între părinți, se vor aplica regulile generale privitoare la autoritatea părintească, iar atunci când litigiul este între părinte și orice alt terț, chiar membri ai familiei extinse sau instituții educaționale, se vor aplica dispozițiile specifice GDPR.

Relativ la regulile generale privind autoritatea părintească, ne vom referi la art. 483 Cod civil care prevede: „(1) Autoritatea părintească este ansamblul de drepturi și îndatoriri care privesc atât persoana, cât și bunurile copilului și aparțin în mod egal ambilor părinți. (2) Părinții exercită autoritatea părintească numai în interesul superior al copilului, cu respectul datorat persoanei acestuia, și îl asociază pe copil la toate deciziile care îl privesc, ținând cont de vârsta și de gradul său de maturitate. (3) Ambii părinți răspund pentru creșterea copiilor lor minori”.

Relevante, în acest cadru de analiză, sunt și dispozițiile art. 487 Cod civil care detaliază conținutul autorității părintești, astfel: „Părinții au dreptul și îndatorirea de a crește copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizică, psihică și intelectuală, de educația, învățătura și pregătirea profesională a acestuia, potrivit propriilor lor convingeri, însușirilor și nevoilor copilului; ei sunt datori să dea

²⁴ D.F. Barbur, *op. cit.*, în biblioteca Sintact.

copilului orientarea și sfaturile necesare exercitării corespunzătoare a drepturilor pe care legea le recunoaște acestuia”, respectiv cele ale art.488 Cod civil ce vizează îndatoririle părintești: „(1) Părinții au îndatorirea de a crește copilul în condiții care să asigure dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială în mod armonios. (2) În acest scop, părinții sunt obligați: a) să coopereze cu copilul și să îi respecte viața intimă, privată și demnitatea; b) să prezinte și să permită informarea și lămurirea copilului despre toate actele și faptele care l-ar putea afecta și să ia în considerare opinia acestuia; c) să ia toate măsurile necesare pentru protejarea și realizarea drepturilor copilului; d) să coopereze cu persoanele fizice și persoanele juridice cu atribuții în domeniul îngrijirii, educării și formării profesionale a copilului”.

Pentru a exemplifica raționamentul instanțelor în dezlegarea oferită unor astfel de cazuri, ne vom referi la considerentele unei hotărâri judecătorești²⁵, care a mai fost examinată și de alți autori. Astfel, prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat instanței obligarea pârâților de a nu mai posta sau distribui pe rețelele de socializare orice conținut media cu minorele având calitatea de fiice față de acesta. Instanța a reținut divorțul dintre reclamant și pârâtă încheiat la biroul notarial, urmat de convenția referitoare la copiii minori ai acestora, prin care s-a stabilit ca autoritatea părintească să fie exercitată în comun de ambii părinți și, totodată, ca locuința acestora să fie la pârâtă. Față de acestea, instanța de judecată a constatat că pentru soluționarea cauzei, aceasta trebuie să realizeze „un echilibru obiectiv între dorințele părinților împătimiți de sentimentele personale față de minori, de ei înșiși, dar și față de cealaltă parte”.

Din fotografiile depuse la dosar, s-a constatat de către instanță expunerea minorelor pe contul de Facebook al pârâtei, acestea aflându-se, în unele situații, surprinse în costum de baie, sau chiar în timpul programului de somn, acțiune care nu a avut consimțământul reclamantului.

Instanța a ajuns la concluzia că publicarea de conținut media cu minorele, de către unul dintre părinți, în condițiile în care cei doi părinți sunt despărțiți în drept, „golește de conținut dreptul părintelui necustode de a fi consultat cu privire la expunerea unor părți din viața privată a minorelor, ceea ce este de esența autorității părintești”.

În final, instanța a reținut că o ingerință asupra dreptului la viața privată și de familie al pârâtei este legitimă și se justifică, urmărind în acest caz să apere exercitarea autorității părintești a reclamantului, având totodată scopul de a proteja interesele minorelor. De asemenea, această ingerință este necesară într-o societate democratică, prin prisma faptului că autoritatea părintească a fost creată „tocmai pentru a educa părinții să pună înaintea propriilor dorințe și interese ori sentimente interesul superior al minorilor”.

---

²⁵ Judecătoria Cluj-Napoca, Sentința 1761/23 martie 2020, accesată prin intermediul www.rolii.ro.

Pe cale de consecință, instanța a apreciat întemeiată cererea reclamantului, prin aplicarea standardului proporționalității instituindu-se interdicția păraților de a mai posta ori distribui conținut media cu minorele pe rețelele de socializare, în lipsa consimțământului tatălui, până la momentul când minorele vor dobândi capacitate de exercițiu.

3. Proiectul legislativ francez pentru garantarea respectării dreptului la imagine a copilului - o posibilă sursă de inspirație și pentru legiuitorul român

În cadrul studiului nostru se impune să amintim proiectul de lege adoptat de primă cameră sesizată a Parlamentului francez²⁶, proiect care, în nota de fundamentare, surprinde chintesența necesității unei modificări legislative și la nivelul dreptului nostru intern. Din expunerea de motive reiese faptul că, în această era a digitalizării, dreptul la viața privată, la intimitate ține mai mult de siguranța persoanei, cu precădere a minorilor, dar și de dezvoltarea acestora.

Francezii au constatat că problema dreptului la imagine a copiilor trebuie abordată la confluența dintre problemele exploatarei comerciale, hărțuirii și pedocrimei. Publicarea conținutului media cu minorii pe conturile părinților, ori prin deschiderea de conturi de către părinți pe numele minorilor, constituie unul dintre principalele riscuri de „invazie” a vieții private a minorilor. Pe de-o parte, distribuirea acestor conținuturi este dificil a fi controlată, cu atât mai mult în cazul minorilor, iar, pe de altă parte, poate apărea și conflictul de interese în gestionarea drepturilor la imagine ale minorilor de către părinții acestora, lucru care s-a putut observa și în speța expusă de noi.

În ce privește dificultatea de a mai putea controla conținutul media odată distribuit cu minorii, se reține că acestea sunt date personale sensibile și că, jumătate din acestea ajung pe site-urile de pornografie infantilă, având ca sursă de plecare rețelele de socializare ale părinților. Pe lângă acest risc, conținutul postat online este de natură să dăuneze minorului pe termen lung, fără posibilitatea ca acesta să obțină ștergerea totală a conținutului respectiv. Astfel, le revine părinților, care sunt titularii autorității părintești, obligația de a proteja copilul minor în exercitarea drepturilor acestora la imagine.

Pentru a veni în ajutorul părinților în îndeplinirea acestei obligații, s-a constatat că modificările legislative sunt necesare în scopul privilegierii imperativului intimității de tentația „de a deveni viral pe internet”. Urmărind modelul francez, o reformă legislativă în acest domeniu trebuie să fie una pedagogică, iar nu una represivă sau sancționatoare, bazându-se pe principiul potrivit căruia

---

²⁶ Cu privire la stadiul proiectului legislativ, la momentul redactării prezentului material, precizăm că acesta era programat a fi dezbătut la Senat, în ședință publică, la data de 10 mai 2023, sens în care se poate accesa linkul: <https://www.senat.fr/dossier-legislatif/pp122-396.html>.

responsabilitatea principală de protecție a minorului și a intereselor sale aparține întâi părinților, iar numai atunci când acest lucru nu mai este posibil, autoritățile publice trebuie să se substituie acestora, acționând în interesul superior al copilului.

În rezumat, textele proiectului se referă la:

- integrarea conceptului de viață privată a copilului în definiția legală a autorității părintești;
- precizarea expresă a faptului că exercitarea dreptului la imagine al copilului se realizează în comun de către ambii părinți, care îl consultă pe copil, în funcție de vârsta și maturitatea acestuia;
- clarificarea măsurilor pe care magistrații le pot dispune, în caz de neînțelegere între părinți;
- posibilitatea unei delegări forțate a autorității părintești în situațiile în care părinții afectează grav demnitatea sau integritatea morală a copilului.

4. Concluzii

Dreptul la protejarea imaginii pe internet reprezintă o componentă a dreptului la viața privată, drept care este tot mai amenințat într-o societate digitalizată. Cei mai afectați de încălcarea acestui drept sunt copiii minori care nu cunosc pericolele internetului, care nu au discernământ în a gestiona publicarea conținutului media. Cei care au această responsabilitate sunt părinții, titularii autorității părintești. Ei trebuie să dea dovadă de o maximă responsabilitate atunci când doresc să publice anumite fotografii ori videoclipuri avându-i în plin plan pe copii lor minori. Pentru aceasta este necesară și promovarea unor politici publice corespunzătoare prin care părinții să fie instruiți, inclusiv cu privire la modalitatea în care ar putea să împărtășească prudent conținut digital, protejând în același timp intimitatea copiilor, prin familiarizarea cu politicile de confidențialitate ale rețelelor sociale, pentru a fi capabili să își configureze setările/notificările adecvate²⁷.

Pentru o mai bună gestionare a acestor cazuri sensibile și, în primul rând pentru prevenție, iar apoi pentru a descuraja aceste acțiuni ori chiar a le sancționa, considerăm că este necesar a ne alinia legiuitorului francez, în sensul adoptării unor modificări aduse la Codul civil român sau la Legea nr. 272/2004, pentru ca reglementarea în acest domeniu să răspundă mai bine noilor realități.

În situația în care unul dintre părinți este exclus sau nu și-a exprimat acordul cu privire la postarea conținutului media pe internet, normele legale trebuie să clarifice și măsurile pe care instanța de judecată le poate lua cu privire la exercitarea dreptului la imagine a minorilor. Aceste măsuri pot consta în interzicerea

---

²⁷ S.B. Steinberg, *Sharenting: children's privacy in the age of social media*, Legal Studies Research Paper series, 2017, p. 879 și urm.

părintelui care a postat fără acordul celuilalt de a mai publica ori distribui astfel de conținuturi pe rețelele de socializare, cel puțin nu fără a avea acordul celuilalt părinte. Interesant de reținut este că legiuitorul francez a ales să includă ca aceste măsuri să poate fi dispuse inclusiv în cadrul unei proceduri sumare în cazul unei urgențe, care, în dreptul nostru ar fi reprezentată de procedura ordonanței președințiale.

În final, dacă interesele părinților și ale copiilor minori în legătură cu drepturile la imagine ale acestora din urmă intră în conflict, părinții afectând reputația, demnitatea, integritatea morală siguranța, dezvoltarea lor, delegarea forțată a autorității părintești este necesar a fi inclusă în dispozițiile Codului civil.